

Ha megérint egy álom

2009 augusztus 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

„… az írott szöveg lehet világos,
lehet homályos, és lehet kétértelm?.”
Quintilianus

Tavaly novemberben jártam Heiligenkreuzban. Innen indultak el azok a szerzetesek, akik 1142-ben, II. Géza uralkodása idején megalapították az els? magyarországi cisztercita apátságot a Tolna megyei Cikádoron. S mert annak alapfalait láttam, érdekelt az itteni kolostor is. A cisztercita Szent Benedek rendjének egyik ága. Szent Róbert molesme-i bencés szerzetes 1098-ban húsz rendtársával Citeaux-ban (innét e név), Dijon vidékén telepedett le azzal a céllal, hogy rendjét visszavezesse eredeti fegyelmére és szellemére. Egy év múlva fels?bb rendeletre visszatért Molesme-be. Utóda, Szent Alberik megvetette az önálló fejl?dés alapjait egy ideiglenes szabályzattal, a ruházat színének megváltoztatásával (fehér öltöny, barna, kés?bb fekete skapuláréval) és a II. Pascal pápától 1100 áprilisában nyert védelmi levéllel. Az új rend megszervezését a következ? apát, Harding Szent István fejezte be 1119-ben az úgynevezett Carta Caritatis szabályzattal. A rend csakhamar fölvirágzott, leginkább azáltal, hogy Szent Bernát is belépett harminc társával. (Halálakor a cisztercita apátságok száma már 300 fölé emelkedett, majd néhány évtized alatt a rend egész Európában elterjedt.)
Ausztriában a ciszterciták els? kolostorát Heiligenkreuzban alapították. III. Lipót ?rgróf tizennyolc gyermeke közül az ötödiket, Ottót Párizsban taníttatta. Morimondból ? hívta magával azt a 15 fiatal cisztercita szerzetest, akikkel itt 1133-ban megalapította azt a kolostort, amely néhány év múlva jelent?s szerzetesi központtá vált. Az épületek nagyobb része a barokk korban épült. Kivéve a Mária mennybemenetele apátsági templomot, amely a XII. században épült román stílusban, majd a XIII. században tovább b?vült. A szentély küls? fala lépcs?zött támpillérekkel tagolt, egyenes záródású, mint Cikádoron. A f?- és két mellékhajóból álló templom csendje, évszázados félhomálya el?ször zavart. De kijövet a bal oldali portálé fölötti fríz nem várt élménnyel lepett meg. Középen ott az apostoli kett?s kereszt – a megfeszített Krisztus keresztfájának jelképe –, az alsó száron a görög ábécé els? és utolsó bet?je, az alfa és ómega látható, amely Krisztus kezdet és vég nélküli lényének szimbóluma már a III. századtól kezdve. (A szimbólum alapja megtalálható Izajás könyvében: 41, 4; 44, 6; 48, 12.) A fölötte lév? két szoláris jelkép, a Hold és a Nap üzenete több ezer év óta érthet? az emberiség számára. Mindezeket keretezi egy olyan hármas osztású ív, amely akár Szentháromság-jelkép is lehetne, de a magyar címerben látható hármas halomra szintén emlékeztet. E gondolatra megérintett egy álom, amelyr?l felébredés után egy ideig nem tudjuk eldönteni, hogy való volt-e, vagy sem…
Most újra megjelenik el?ttem az a fehér habitusban lév? szerzetes, aki szembejött velem, és valamiért csodálkozva nézett rám. Újra látom, ahogy megy az udvaron, és belép a kolostor kapuján. Azt már nem látom, milyen az arca: örül-e, bosszankodik-e, vagy csodálkozik a csillogó fehérségen?

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló